

ISSN 1304-8120 | e-ISSN 2149-2786

Araştırma Makalesi * Research Article

Eski Anadolu Türkçesi Özelinde Süheyl ü Nev-Bahâr'ın Söz Varlığında Kullanılan Tek Örnekler

Single Examples Used in the Vocabulary of Süheyl ü Nev-Bahâr, Specific in Old Anatolian Turkish

Züleyha AK

Doktora Öğrencisi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yeni Türk Dili Ana Bilim Dalı
akzuleyha057@gmail.com

Orcid ID: 0000-0003-4736-1244

Hami AKMAN

Dr., Bağımsız Araştırmacı
hamiakman@gmail.com

Orcid ID: 0000-0001-8787-2319

Öz: Hapax legomenon, "sadece bir kez, bir defa söylenen" anlamında Yunanca bir kelime grubudur. Bu terim Türkçede genellikle "tek kullanımlık", "numunelik" veya "tek örnek / örnekler" olarak karşılanmaktadır. Süheyl ü Nev-bahâr, 14. yüzyılda Hoca Mes'ud bin Ahmed ile yeğeni İzzeddin Ahmed tarafından aslı bilinmeyen Farsça bir eserden tercüme edilmiştir. Bu eser çağdaşı olan aşk mesnevilerden, eskicil öğelerin oldukça fazla olması, arkaik unsurları ve deyimleri fazlaca barındırması ve bunlar arasında tek örnekleri (hapax legomenon) içermesi açısından ayrı bir öneme sahiptir. Süheyl ü Nev-bahâr'daki bu tek örnekler genelde Tarama Sözlüğü'nde (TS) de tanık gösterilmek için örnek verilmiştir: dikim, uçarda, kımrat-, yanıt- vb.; ancak Tarama Sözlüğü'nde gösterilmeyen, sadece Süheyl ü Nev-bahâr'da mevcut olanları da vardır: al-, arkala-, bayla-, çayla-, ürk vb. Süheyl ü Nev-Bahâr'da kullanılan bu tek örnekler genelde türemiş kelimeler olmasıyla da dikkat çekmektedir: tüzüt-, tazıq-, sıvışdur-, sarpraq, kişirek, kıvanıq / kıvanuq vb. Bundan başka kök görünümünde olanlar da vardır: soy, köy, al- gibi. Bu çalışmada Süheyl ü Nev-Bahâr'ın söz varlığında yer alan tek örnekler Süheyl ü Nev-bahâr metni ve Eski Anadolu Türkçesi özelinde Tarama Sözlüğü de göz önünde bulundurulularak değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tek örnekler (hapax legomenon), Süheyl ü Nev-bahâr, Tarama Sözlüğü, Eski Anadolu Türkçesi.

Abstract: Hapax legomenon is a group of Greek words meaning "said only once, once only". In Turkish, this term is usually translated as "single use", "sample" or "single example(s)". Süheyl ü Nev-bahâr was translated from an unknown Persian work by Hodja Mes'ud bin Ahmed and his nephew İzzeddin Ahmed in the 14th century. This work has a distinct importance from its contemporaneous love mesnevi in terms of its high number of anachronistic elements, its abundance of anachronistic elements and idioms, and the fact that it contains single examples (hapax legomenon) among them. These single examples in Süheyl ü Nev-bahâr are usually cited as witnesses in the Tarama Dictionary: dikim, uçarda, kımrat-, cevap-, etc.; however, there are also some that are not cited in the Tarama Dictionary but only in Süheyl ü Nev-bahâr: al-, arkala-, bayla-, çayla-, ürk, etc. These single examples in Süheyl ü Nev-bahâr are also noteworthy for being derived words: tüzüt-, tazıq-, sıvışdur-, sarpraq, kişirek, kıvanıq / kıvanuq, etc. Apart from this, there are also those that look like roots: soy,

Geliş Tarihi: 11.11.2023

Kabul Tarihi: 27.04.2024

Yayın Tarihi: 30.04.2024

Atıf: Ak, Z. & Akman, H. (2024). Eski Anadolu Türkçesi özelinde Süheyl ü Nev-Bahâr'ın söz varlığında kullanılan tek örnekler. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(1), 48-62. Doi: 10.33437/ksusbd.1389561

---

village, al- etc. In this study, the only examples of Süheyl ü Nev-Bahâr (SN) in the vocabulary were evaluated by taking into consideration the Süheyl ü Nev-bahâr text and the Tarama Dictionary specifically for Old Anatolian Turkish.

Keywords: Single examples (hapax legomenon), Süheyl ü Nev-bahar, Scanning Dictionary, Old Anatolian Turkish.

GİRİŞ

Hapax legomenonlar daha önce başka bir yerde keşfedilmemiş, yalnızca bir kez oluşmuş kelimelerdir (Clouston, 1972: vii). Clouston'un etimolojik sözlüğünde verdiği bu açıklamaya bakıldığı zaman hapaxın, tarihî Türk dillerinde örneğine sadece bir defa rastlanan ve günümüz Türk dillerinde karşılığına tesadüf edilmeyen sözcükler olduğu söylenebilir (Yıldız, 2014: 39). Clouston'un bu sözlüğünde birçok hapax legomenonla karşılaşmak mümkündür (Yıldız, 2011: 22). Ancak hapax legomenonun sadece bir defa rastlanan kelimeyi mi yoksa benzeri başka benzer anlama sahip olmayan şekle sahip olan kelimenin birden fazla kullanılması mı olduğuna dair araştırmacıların bir fikir birliği içerisinde oldukları söylenemez (Okta, 2020: 542).

Buna göre hapax legomenon için Türkçede "tek kullanımlık", "numunelik" sözcükleri önerilmekte; ancak genel olarak kelimenin kısaltılmış biçimi olan hapax kullanılmaktadır (Karagöz, 2011: 268). Bu çalışmada hapax legomenon için Dilçin'in kullanmış olduğu tek örnekler teriminin kullanılması tercih edilmiştir.

14. yüzyılda Hoca Mes'ud bin Ahmed ve yeğeni İzzeddin Ahmed tarafından aslı bilinmeyen Farsça bir eserden tercüme edilen Süheyl ü Nev-bahâr, çağında yazılan diğer aşk mesnevilerine göre çok daha sade bir Türkçeyle yazılmıştır. Süheyl ü Nev-bahâr'da ayrıca çok az yabancı ögeler yer almakta ve her bakımdan eskilikleri içeren dili, Eski Anadolu Türkçesinin ses bilgisi, yapı bilgisi ve söz dizimi özelliklerini taşımaktadır (Dilçin, 2016: 213). Süheyl ü Nev-bahâr bu özelliklerinin yanı sıra içerisinde birçok eskicil unsur barındırmaktadır; hatta bu konuda İbrahim Taş'ın Süheyl ü Nev-Bahâr'da Eskicil Ögeler adlı çalışması vardır.

Süheyl ü Nev-bahâr'ın özelliklerinden başka birisi de Dilçin'in de belirttiği üzere eskicil öge ve deyimler arasında sadece Süheylü Nev-bahâr'da geçen "tek örnekler" (hapax legomenon) sıklığıdır (Dilçin, 2016: 213). Bu tek örnekler bazen Süheyl ü Nev-bahâr'da kullanıldığı beyitle beraber Tarama Sözlüğü'nde (TS) tanıklı örnek olarak da verilmiştir.

Bu çalışmada Süheyl ü Nev-bahâr'da tek örnekler, Süheyl ü Nev-bahâr ve Eski Anadolu Türkçesi özelinde incelenmeye çalışıldı. Bunun için başta Tarama Sözlüğü olmak üzere, Burhan Paçacıoğlunun VIII.-XVI. Yüzyıllar Arasında Türkçenin Sözcük Dağarcığı adlı sözlüğü ve Eski Anadolu Türkçesi diğer eserleri taranmıştır. Çalışmada esas alınan eser Cem Dilçin'in Süheyl ü Nev-bahâr adlı çalışmasıdır. Kelimelerin anlamı da söz konusu eserden alınmış ve bunlar alfabetik bir sırayla verilmiştir.

SÜHEYL Ü NEV-BAHÂR'DA HAPAX LEGOMENONLAR

adın-: Adımını atmak, kendi gitmek.

Anı siz dağı şâh idinür misiz

Çadem işbu yola adınur mısız (5421).

"Siz, artık onu şah ediniyor musunuz; bu yola adım atıyor musunuz (bu yola giriyor musunuz?)"

Dilçin, SN için hazırladığı sözlüğünde bu kelimenin karşısına "adımını atmak, kendi gitmek" anlamlarını yazmış ve bunların karşısına da soru işareti (?) koymuştur (Dilçin, 2016: 628).

Andreas Tietze, etimolojik sözlüğünde bu kelimenin etimolojisini şu şekilde yapmıştır: "'adım atmak, yürümek' <ad- fiilinin reflexiumu hâli, -(1)n için b. acın-." (Tietze, 2002: 100). Tietze, kelime için yukarıda alıntıladığımız beyti örnek göstermiştir.

Kelimenin kökünü oluşturduğu düşünülen ad- fiili SN'de "basmak, (adım) atmak" anlamlarında ve şu beyitte geçmektedir:

Ağu içmedin loğmasın kim yudar

Belā çekmedin adımın kim **adar** (2266)

"Kim zehir içmeden yemek yer; bela çekmeden adımını atar ki?"

al-: Tutuşmak, yanmaya başlamak.

Dökilür yaşum üşte şarardum

Ki mum bigi içimden aldı odum (1947)

"Gözyaşım dökülüyor, işte sarardım ki mum gibi, ateşim içimden tutuştu."

SN'de rastlanan bu kelimeye Tarama Sözlüğü'nde yer verilmemiştir.

alnuğ: Gafil, sersem.

Dimezven ki çâpükven [ü] ger yozam

Za'if ü kavî alnuğ u 'âcizem (2268)

"(Ben), çabuk (seri), yoz (vahşi); zayıf, güçlü; sersem veya acizim, demem ki" (2267).

Bu kelime "gafil, sersem, meczup" anlamlarıyla Tarama Sözlüğü'ne de SN'deki bu beyit tanık gösterilerek tek örnek olarak verilmiştir (TS, 2019: 111). Yine Tarama Sözlüğü'nde alnuğ kelimesinin türevi olan ve Hürşid u Ferâhşâd'daki bir beyitte geçen, tek örnek olarak alnuğluk "âcizlik" (TS, 2019: 11) kelimesine de yer verilmiştir.

İbrahim Taş, bu kelimeyi arnuğ (1. Yorgun, yorulmuş, bitap. 2. Yorgunluk) kelimesiyle karşılaştırmıştır. Taş, bu kelimenin başka kaynaklarda tespit edilemediğini, Tarama Sözlüğü ve SN'deki biçimlere bakarak ona tam bir anlam verilemediğini ifade edip alnuğ ve arnuğ kelimelerini kökence birbirinden ayırmış, alnuğ'u Uygurcada geçen al(ı)nu- / alaıu- "zayıflamak, güçsüz düşmek, yorulmak" eylemleriyle birleştirmiş ve kelimenin etimolojisini şu şekilde yapmıştır: "alnuğ < *alnu- < Uyg. Alıu- < Uyg. Alıı+u-, EAT'de ı > n ses değişmesi mümkündür: derin > ET terin, karanlık 'karanlık' < → ET karanıu , yalın 'çıplak, giyimsiz' ET. Yalıı vb." (Taş, 2009: 43-44). Taş bu türetmenin doğru olması takdirinde alnuğ kelimesine "güçsüz, zayıf, bitkin" anlamlarının verilebileceğini ifade etmiştir (Taş, 2009: 44). Tietze arnuğ ve alnuğ kelimelerini birbirinden ayırmış, "alnuğ'u OSM. alıı- "tutulmak, kızmak, üzölmek; bir söze kızmak, onu (belki yanlışlıkla) kendi üzerine alarak gücenmek" (<ET al- "almak, tutmak, yakalamak") eyleminin [-(U)k] ekli türevi kabul etmiştir." (Taş, 2009: 43).

arqala-: Yardımcı, destek olmak.

Didi sen ne dirsen ben anda olam

Senün bigi er kişiye arqalam (2578)

"Sen ne dersen ben orada olayım; senin gibi mert kişiye yardımcı olayım."

Tarama Sözlüğü'nde arqala- fiilinin türevi olan arkalan- "kuvvetlenmek, kuvvet bulmak" (TS, 2019: 216) fiili yer alsa da arqala- yer almamıştır.

bayla-: Değerlendirmek, yüceltmek.

Velî kendü ululuğın eyledi

Gelüp bu garıblerni bayladı (1044)

"...Ama kendi büyüklüğünü yerine getirdi (de) gelip bu garipleri yüceltti."

Baylamak fiilinin bay "zengin; ulu, soylu, temiz" (Paçacıoğlu, 2016: 111) kelimesinden türediği açıktır. Tarama Sözlüğü'nde bu kelimeye rastlanmasa da kelimenin diğer türevleri olan bayımak "zengin

olmak”, bayıtmak “zengin etmek”, baylık “zenginlik” (TS, 2019: 467-468) kelimelerine yer verilmiştir. Burada kelimenin *zengin etmek, zengin kılmak anlamı da düşünülebilir.

binerlik: Binmeye yarar at.

Binerlik semiz yunt biniden öküş

Uçarda ne kim eti yinürse kuş (2112)

“Binden fazla binmeye yarayan kısrak; kuşlar arasında (ise) ne kadar eti yenen kuş (varsa)...”

Tarama Sözlüğü’nde biner “binici” (TS, 2019: 577) kelimesi yer almış; ancak türevi olan binerlik yer almamıştır.

boyat-: Ulaştırmak, eriştirmek.

Gönül ehline ‘ışkın eyler nedim

Yemende boyadur süheyle edim (4)

“O (Allah), aşkını, gönül ehline yardımcı eder; Yemen’den Süheyl’e yeryüzünü ulaştırır.”

Tarama Sözlüğü’nde bu kelimeye rastlanmaz; ancak aynı kökten türediği anlaşılan boyan- “erişmek, ulaşmak, uzanmak” (TS, 2019: 646) fiili yer alır; boyan- fiili üç tanıkla verilirken bu tanıklardan ikisi SN’den biri de Kadı Burhaneddin Divanı’ndan alınmıştır.

bögün (eyle)-: Biriktirmek.

Kazandüğün ayruğ bögün eyleyen

Yanılan u cânına kîn eyleyen (4116)

“Sonra, kazandığını biriktiren; yanılan ve canına kin eden.”

Dilçin, kelimeye bu anlamı Clauson’u kaynak göstererek vermiştir. Tezcan, Dilçin’in kelime için önerdiği “biriktirmek” karşılığının mümkün olmadığını ifade etmiş; EDPT 328’de bulunan sadece bögün- “suyu seddetmek, bir şeyin önünü bir engelle kapatmak” anlamındaki böğ- fiilinin dönüşlülük eki alan bir türevi olduğunu ve kelimenin buğun < bunğun “kederli, gamgin” kelimesi için bir istinsah hatası olarak ele alınmasının da mümkün olmadığını belirtmiştir; Tezcan ilk dizinin “kazandığını tekrar elden çıkararak, yitiren” anlamını verdiğini; ancak bu beyte uygun düşen bögün vb. sözcüğün de bulunmadığını eklemiştir (Tezcan, 1994: 48).

Taş, Tezcan’ın “kazandığını tekrar elden çıkararak, yitiren” olarak verdiği anlamın doğru olabileceğini, Dilçin’in bögün okumasının doğru olabileceğini; ancak “biriktirmek” anlamının verilmesinin söz konusu olamayacağını ifade etmiştir (Taş, 2009: 55-56). Taş, daha sonra şu açıklamayı yapmıştır: “Türkmencede ‘atlamak, sıçramak, hoplamak’ eylemi mevcut. Eski Anadolu Türkçesindeki bök- ‘oyunmak, raksetmek’ eylemi de Türkmençe bu eylem ile karşılaştırılmalıdır. Tü. (ağ.) bökele- 1. ‘Birdenbire koşmak, saldırmak’. 2. ‘Su sıçramak eylemi ni dikkate alarak SN’deki sözcüğü bökün- (bökün) okuyup bökün eyle- deyimini de ‘oyun eylemek, oyuna vermek, heba etmek, çar çur etmek’ olarak yorumlayabiliriz, yani ‘çokça kazandığını oyuna veren çar çur eden’...” (Taş, 2009: 56).

buñalsılık: Bunaltı, sıkıntılı, sıkışık durum.

Buñalsılığ olsa peş aña degin

Güder dinçliğini gözetmez begin (2840)

“Sıkıntılı gün olsa (kendi) hayatını, beyini gözetmeyecek (beyi bile umurunda olmayacak) kadar önemser.”

Tarama Sözlüğü’nde tek veri olarak SN’deki bu beyit verilmiştir. Derleme Sözlüğü’nde (DS) bunalsalık; bungunluk, buñgunluk “1. Sıkıntılı, üzgün. 2. Sıkıntı, darlık. 3. Baygınlık” kelimeleri, bu kelimeyle anlam ve yapı benzerliği içerisinde (2019: 791-793).

bükit-: Eğilmek, kendini eğmek.

Ṭamında kişi yüriseydi yaya

Bükideydi kim göge toḥunmaya (4193)

“(Eğer bir) kişi (onun) damında yaya (olarak) yürüseydi göge değmemek için kendisini eğdi (eğilirdi).”

Bükit- fiili, Tarama Sözlüğü’nde SN’deki bu beyit tek veri olarak örnek gösterilmiştir (TS, 2019: 741).

cıvu: Atılan okun havada çıkardığı ıslık gibi ses.

Ögi şaşururdu çeri güvüsi

Ḳulaḥ şağır eylerdi oḥ cıvusı (2755)

“Ordunun gürültüsü aklı şaşırtırdı; ok(un) havada çıkardığı ses, kulağı şağır ederdi.”

Bu kelimeye Tarama Sözlüğü’nde yer verilmemiştir. Cıvu kelimesinin okun yaydan çıktıktan sonra çıkardığı yansıma sestem olduğu söylenebilir. Nitekim Derleme Sözlüğü’nde cıv “(II) Çok hızlı giden bir şeyin çıkardığı ses” (II, 2019: 941) kelimesi de bu kelimeyle ilgili olup bunu kanıtlar niteliktedir.

“Ordu(nun savaşta çıkardığı) gürültüsü aklı şaşırtırdı; okun sesi kulağı şağır ederdi.”

Bu kelimeye Tarama Sözlüğü’nde rastlanmaz. Derleme Sözlüğü’nde “çok hızlı giden bir şeyin çıkardığı ses” anlamlı cıv kelimesinin (II, 2019: 941) söz konusu kelimeyle yapı ve anlam bakımından benzerliği dikkat çekicidir. Her iki kelimenin de yansıma bir ses olduğu söylenebilir.

çayla-: Düşünmek.

Yemen kavmi bir yaḥa vü şāh-ı çîn

Çerisiyle çayladı ol için 2600)

“Yemen halkı bir yana (gitti) ve Çin şahı ordusuyla gizlice düşündü.”

Bu kelime Tarama Sözlüğü’nde geçmez; SN’deki bu beyit tek örnek olarak görülmektedir. Derleme Sözlüğü’nde ise aynı anlamla geçmektedir (II, 2019: 1097).

çepellik: Pislik, murdarlık.

Bu ‘âlem işine tolaşıcığaz

Çepelliklerine bulaşıcığaz (5371)

“Bu dünya işine dolanınca; pisliklerine bulaşınca...”

Tarama Sözlüğü’nde kelimenin türediği çepel (cipil) “1. Kirli pis, murdar. 2. Pislik. 3. Bataklık” (TS, 2019: 556-558) anlamlı kelime birçok tanığıyla yer alsada çepellik’e yer verilmemiştir. Derleme Sözlüğü’nde “1. Çamurlu, kirli yer. 2. Çalılık” (II, 2019: 1142) anlamlarıyla çepellik kelimesi yer almaktadır.

çevüklen-: Titiz davranmak.

Cihānuḥ içinde çevüklenmegil

Belā tartuban ḡuşşa yüklenmegil (4231)

“Dünyada titiz davranma; bela çekip (de) gam yüklenme.”

Tarama Sözlüğü’nde SN’deki bu beyit tanık gösterilerek tek örnek olarak verilmiştir (TS, 2019: 882).

çıldıra-: Hareket etmek, kıvıldamak.

Eger ansuzın nesne çıldıraya

Ya bir kul gelüben kapı araya (1933)

“Eğer, ansızının bir şey kımıldar ya da bir kul gelip kapı ararsa...”

Bu kelime Tarama Sözlüğü’nde bu beyit tanık gösterilerek tek örnek olarak verilmiştir (TS, 2019: 896).

çögür: Ağaç diken.

Batar idi mîşede yürür iken

Ayağına geh çögür ü geh diken (4100)

“Meşede yürürken ayağına kâh ağaç diken kâh diken batardı.”

Bu beyit tanık gösterilerek söz konusu kelime Tarama Sözlüğü’nde tek örnek olarak verilmiştir.

dırnağ: Ok atılan yayın üzerinde bulunan kertik.

İrişdürdi kiriş bilin kulağa

Kavanaugh demren ucın dırnağa (2886)

“Kirişin belini kulağa eriştirdi; temrenin ucunu ‘tırnak’a kavuşturdu.”

Tarama Sözlüğü’nde dırnağ kelimesi için “tırnak” karşılığı verilmiş (TS, 2019: 1136); dolayısıyla kelimenin “ok atılan yayın üzerinde bulunan kertik” anlamıyla sadece SN’de geçtiği görülmektedir.

dikim: Lokma.

Barışmışlar idi şunuñ bigi kim

Şunar idi aşlan şığıra dikim (3630)

“Öyle bir barışmışlardı ki aslan, sığıra lokma (yemek) sunradı.”Tarama Sözlüğü’nde SN’deki bu örnek tek tanık olarak verilmiştir.

egren: Su toplanan yer.

İzi bulıcağ yüregiñün kanı

Gözinden hoş eylerdi egren anı (4059)

“İzi bulunca gözünden (akan) yüreginin kanı onu (âdeta) su toplanan yer (gibi) yapardı.”

Bu kelimeye Tarama Sözlüğü’nde rastlanmaz; SN’deki bu örnek tek veri olarak görülmektedir. Derleme Sözlüğü’nde de eğren şeklinde “su çevirisi, döneğen” (II, 2019: 1683) anlamında geçmektedir.

dirgün: Toplantı, düğün dernek.

Anuñ bigi dirgüne eyledi ‘azm

Ki honlar döküldi vü kuruldı bezm (5310)

“Öyle bir düğün derneğe azmetti ki sofralar sunuldu ve meclis kuruldu.”

Bu kelime Tarama Sözlüğü’nde yer almamıştır; sadece SN’de tek örnek olarak karşımızda durmaktadır.

dögün: Yas, matem.

Dün olasını çün koduñ bugüne

Dügün lâ-cerem döndi uş dögüne (3220)

“Dün olacak şeyi yarına bıraktın; elbette düğün mateme dönüştü.”

Bu kelime, Tarama Sözlüğü'nde “1. Yakı, dağlamakla açılan yara. 2. Döğünme, matem” (TS, 2016: 1226-1227) anlamlarıyla geçmiştir; ikinci anlama tanık olarak sadece SN'de geçen ve yukarıda alıntılanan beyit örnek olarak verilmiştir.

duriş: Ayakta dikiliş.

Eyü ata bindürdi 'izzetledi

Oturuşu çuruşu 'izzetle idi (1010)

“İyi (bir) ata bindirdi (onu) yüceltti; oturuşu kalkışı izzetleydi.”

Tarama Sözlüğü'nde bu kelimeye yer verilmemiştir; SN'de tek örnek olarak kullanılmıştır. Bugün oturuş çuruş için oturup kalkmak ikilemesi kullanılmaktadır.

dünlerek: Gece vakti.

Ya hindü elin uzadup dünlerek

Çini saından kapdı gümüş çörek (1727)

“...Ya da Hintli (birisi) gece vakti elini uzatıp çini saından gümüş çöreği kaptı.”

Tarama Sözlüğü'nde rastlamadığımız bu kelime SN'de tek örnek olarak görülmektedir.

düşiş-: Düşüp kalkmak, birlikte bulunmak.

Kişi esrük olsa ya dili yavuz

Söz açup anuñ ile düşimeñüz (5400)

“(Bir) kişi sarhoş veya ağız pis (kötü konuşan) olsa söz açıp (da) onunla düşüp kalkmayın (birlikte bulunmayın).”

Tarama Sözlüğü'nde bu kelimeye yer verilmemiştir. Düş- filinden türeyen bu kelime SN'de tek örnek olarak görülmektedir.

ende (baş): Akılsız, sersem baş.

Bu honda dökilü durur dürlü aş

Bu yolda ki öküş yiter ende baş (2265)

“Bu sofrada türlü yemek(ler) sunulur; bu yolda birçok akılsız (sersem) baş gider (insan ölür).”

Tarama Sözlüğü'nde ende baş için tanıklanan örnek bu SN'deki bu beyittir. Taş, bu kelimeyi ent-fiiline bağlamıştır (Taş, 2009: 83).

eşür-: Hızlı yürütmek, koşturmak.

Nakş ol çeriye alup küyerek

Eşürdi gönülsüz çekerdi emek (2538)

“Nakş, o orduyu (yanına) alıp intizar ederek (bir hâlde) (orduyu) hızlıca yürüttü, gönülsüz (bir hâlde) zahmet çekerdi.”

Bu kelimeye Tarama Sözlüğü'nde rastlanmaz; tek veri olarak SN'deki bu beyit görünmektedir.

etlen-: Kendi kendine etmek, öyle yapmak.

Çız uş gördi kim ol ögin dirdidi

Öginde hiç etlenmeye dir idi (1653)

“İşte, kız gördü ki o (Süheyl) aklını topladı (kendisine geldi) aklından, (o,) hiç kendi kendisine yapamaz (bu işi), derdi.”

Bu kelimeye Tarama Sözlüğü’nde yer verilmemiştir; SN’deki bu örnek tek veridir.

ırğa: Çengel, kanca.

Gügercin ile düziser ırğayı

Zi ʔāvūs ki azıdısar ırğayı (3324)

“Çengele (baştan başa) güvercin dizecek; ne güzel (bir) tavus(tur) ki kargayı azıtacak.”

Bu kelime SN’de tek örnek olarak yer almaktadır; Tarama Sözlüğü’nde tanımlanmamıştır. Bu kelimenin eski bir şekli olduğu anlaşılan ırğag “balık avlamak için kullanılan olta” (Ercilasun-Akkoyunlu, 2018: 657) anlamında kullanılmıştır. Bugün Başkurt Türkçesi ve Tatar Türkçesinde bu kelime ırğak şeklinde; Uygur Türkçesinde ise ilgek şeklinde geçtiği görülmektedir (KTLS, 1991: 124-125). Kelimenin sonundaki g / k sesleri olmadan kullanılan şekli SN’de tek örnek olarak karşımıza çıkmaktadır.

ışlan-: İslatılmak, dayak atılmak, düğölmek.

Niçeme ki ehl ola vü uşlana

Yavuz ite beşzer ki key ışlana (3180)

“Ne kadar ehil olsa ve uslansa (da) iyice dayak yemiş, kötü (bir) köpeğe benzer.”

Bu kelimeye Tarama Sözlüğü’nde rastlanmaz; kelime SN’deki bu örnekle tek veri olarak görölmektedir. Derleme Sözlüğü’nde bu kelimeye benzer “bir kimseyi ağır sözlerle aşağılamak, onurunu kırmak” anlamlı ıslatmak (IV, 2019: 2493) kelimesi vardır.

ih: İnleme sırasında çıkan ses.

Ḳul anı görüp ıalmış idi vālih

Mecāli yoğidi ki diyeydi ih (3942)

“Ḳul onu görüp şaşakalmıştı; ‘ih’ demeye (dahi) mecali yoktu.”

Kelime Tarama Sözlüğü’nde SN’deki bu beyit tek örnek gösterilerek verilmiştir. Kelimenin yansıma ses olduğu açıktır.

ıapıaraşu: Tam karşı.

Ḳara yüzlü şa’luıı ıapıaraşu

Ṭurıtdılar ol ıavm ile ıarışu (4903)

“Ḳara yüzlü Saluk’u o halk ile tam karşı karşıya getirdiler.”

Tarama Sözlüğü’nde SN’deki bu beyit tek örnek olarak tanık gösterilmiştir (TS, 2019: 2247).

ıaçar: Hilekâr.

Şunuı bigi dînüı elinden ıaçar

Ḳoş idi ıolay bulıcaı her ıaçar (2484)

“Her (bir) hilekâr, şunun gibi devin elinden fırsat bulunca ıaçar.”

Bu kelimeye Tarama Sözlüğü’nde yer verilmemiştir; Derleme Sözlüğü’nde ise “hile yapan, hileci” (IV, 2019: 2587) anlamıyla rastlanır.

ıaz- / ıazılı: Kazııa bağlamak / kazııa bağlanmış.

Revān indi vü ıaza ıodı atın

Ki gölgelene aldı tırdı kıatın (3544)

“Hemen (atından) indi ve atı kazığa bağlayarak bıraktı ki gölgede serinlesin, uygun bir yer buldu, (orada) durdu.”

Bahup iki at gördi ol kıazılı

Eyerlü uyanlu tavul-bâzlu (2377)

“Bakıp iki (tane) eyerli, gemlenmiş, göğüs zırhlı, kazığa bağlı at gördü.”

Kaz- fiili Tarama Sözlüğü’nde bu beyitteki örnek tek örnek olarak verilmiştir (TS, 2019: 2393). Aynı fiilden türediği anlaşılan kıazılı kelimesine se Tarama Sözlüğü’nde rastlanmaz; SN’de tek örnek olarak görülür.

kımrat-: Kıpırdatmak.

Çeriler derilürse biş on biş er

Benüm bir kılum kımradımayalar (2475)

“Beş on bin ordu toplansa (da) benim bir kıımı (dahi) kıpırdatamazlar.”

Tarama Sözlüğü’nde bu beyit tek tanık gösterilerek söz konusu kelime verilmiştir (TS, 2019: 2489).

kısıl-: Kenetlenmek.

Uçuflu bigi düşdi şu içine

Tutuldu dil vü kııldı çene (1444)

“Sara hastası gibi suyun içine düştü; dili tutuldu ve çene(si) kenetlendi.”

Bu kelime Tarama Sözlüğü’nde geçmez; tek veri olarak SN’deki bu beyit görülmektedir.

kıvanık ~ kıvanuq: Memnun.

Kişi kendü cânına ol dem kıya

Ki neye kıvanuqdı elden kıoya (3938)

“(Bir) kişi kendi canına o zaman kıyar ki neyle memnunsa onu elden bırakır (ondan kopar, vazgeçer).”

Bu kelimeye Tarama Sözlüğü’nde rast gelinmez; SN’deki bu örnek tek veri olarak karşımızda durmaktadır.

kışirek: Daha insan, insan nitelikli.

Ki halkı üşendüre bölük bölük

Kışirek ola ol âdemden gölük (252)

“...Ki halkı bölük bölük üşendirse bir yük hayvanı (dahi) (o) insandan daha insan olur.”

Bu kelime Tarama Sözlüğü’nde geçmez; SN’deki bu beyitte görülen örnek tek veri olarak görülmektedir.

koyka: Bırakılan şey, metrukât.

Kimi bulsa şoyar idi şoykasın

Ya öldürüp alur idi kıoykasın (2375)

“Kimi bulsa elbisesini soyardı ya (da) öldürüp (geriye) bıraktığı şeyi (mirasını, metrukatını) alırdı.”

Bu kelime SN'deki bu beyit tanık gösterilerek Tarama Sözlüğü'nde tek örnek olarak gösterilmiştir (TS, 2019: 2683).

kömürde-: Homurdanmak.

Akıttırdı yaşlarını gözine

Kömürdenüp eydürdi kendözüne (4077)

“Gözyaşlarını gözlerine akıttırdı (ağlardı); homurdanıp kendi kendisine söylenirdi.”

Bu kelime, bu beyit tanık gösterilerek Tarama Sözlüğü'nde tek örnek olarak yer almaktadır (TS, 2019: 2691).

köy: Köz, kor.

Çü yirden sürükdi kömüri dünün

Köy üstinde yandı tenürü gögün (4098)

“Gecenin kömürü yerden kalkınca (gece sona erince) göğün tandırı (güneş) köz ütünde yandı.”

Bu kelime, bu beyit tanık gösterilerek Tarama Sözlüğü'nde tek örnek olarak yer almıştır (TS, 2019: 2707).

obar-: Eskitmek, yıpratmak.

Gönlüm ivini yıhmağ u obarmağičün uş

Her menzile bağ bağlu dutar vaç'a vü nām (2862)

“Bak işte, gönül evimi yıkmak ve yıpratmak için her tarafta namını ve (olan) olayları (hatırlatmak için) bağlı tutar (her tarafta onları bana hatırlatır).”

Tezcan, bu kelimedeki b harfinin üzerindeki üstün olarak çekimlemenin yanlış olduğunu; ötre olacak şekilde düzeltilmesi, yani kelimenin opur- “yıkmaq, çökertmek” şeklinde alınması gerektiğini ifade etmiştir (Tezcan, 1994: 36). Taş, Tezcan'ın görüşüne katılmakla beraber kelimenin opur- şeklinde değil; obur- (<*öpur-) şeklinde alınması gerektiğini düşünür; Taş'ın bu görüşünde Türkmencedeki uzun ünlülü öbur- “aşındırmak, oymak” fiili ile TS'deki obruk “çukur, oyuk”, obrul- “çökmek, oyulmak, çukurlaşmak; yerinden oynamak, sarsılmak” ve DS'deki obruk, obrul- kelimelerinin varlığı etkili olmuştur.

ohtsuz: Vakitsiz.

Horüs ötse ohtsuz ne olur işi

Revādur şoloğ dem kesilmek başı (1838)

“(Bir) horoz zamansız öterse hâli ne olur? O anda başı(nın) kesilmesi uygundur.” Oht “vakit, zaman” kelimesinin olumsuz hâli olan bu kelimeye SN'de yukarıdaki beyitte rastlanmıştır; bu kelimeye Tarama Sözlüğü'nde tesadüf edilmez.

Bu kelimeye Tarama Sözlüğü'nde yer verilmemiştir; tek örneği olarak SN'deki bu beyit görülmektedir. Clauson bu kelimeyi “birlikte yükselmek” anlamında ve Dîvânu Lugâti't-Türk'ü (DLT) kaynak göstererek bir hapax legomenon (tek örnek) (Clauson, 1972: 240) saymıştır.

şaçalan-: Sağa sola saçılmak.

Dutup kanlu bigi sürerler anı

Sarāya degin şaçulanu kıanı (3959)

“Tutup kanlı gibi, saraya kadar kanı sağa sola saçılarak sürüyorlar onu.”

Tarama Sözlüğü’nde bu kelimeye rast gelinmez; sadece SN’de bu beyitte görülen bir kelimedir.

şadula-: Sözü uzatmak, uzun uzun anlatmak, gevezelik etmek.

Ꞑamusın şaduladı bir bir aña

Çü işitdi vü ol [ki] kaldı țaña (3798)

“Hepsini, bir bir uzun uzadıya ona anlattı; o, (bunları) işitince şaşakaldı.”

Kelime Tarama Sözlüğü’nde geçmemektedir. Bu kelime DLT’de satula- “faydasız söz söylemek (Ercilasun-Akkoyunlu, 2018: 809); Derleme Sözlüğü’nde sadalamak, sadılamak, sadıdanmak şekillerinde ve “sözü ağzında gevelemek, şaşırıp sözü uzatmak, istediğini tam anlatamamak” (V, 2019: 3512) anlamlarında geçmektedir.

şarprağ: Daha çetin, zor.

Yitüp ardıradin bizi bulmaya

İşümüz dahı şarprağ olmaya (2808)

“Ardımızdan yetişip bizi bulmasın; (böylece) işimiz daha zor olmasın.”Tarama Sözlüğü’nde şarprağ kelimesine tek örnek olarak SN’deki yukarıya aldığımız beyit tanık olarak gösterilmiştir.

sıvışdur-: Ayırmak.

Şavuşdurmadı manzarından gözin

Sıvışdurmadı şaştdan oğ gezin (2889)

“Gözünü manzaradan ayırmadı; ok gezini (o atarken parmağına taktığı) yüksükten ayırmadı.”

Bu kelimeye, Tarama Sözlüğü’nde tek örnek olarak SN’deki bu beyit verilmiştir.

soy: Balta, kazma (?)

Ꞑodı bir yaña nâzı vü yüz suyn

Ꞑuşandı vü çaldı biline soyn (1969)

“Nazi ve yüz suyunu (utanmayı) bir tarafa bıraktı; kuşandı ve beline taktı baltasını.”

Bu kelimeye Tarama Sözlüğü’nde yer verilmemiştir; tek örnek olarak SN’de görülmektedir.

tağılmaçlık: Dağılma, dağınıklık.

Derilün yiriñüzden hoş oturuñ

Tağılmaçlığı arañuzdan götürüñ (5571)

“Toplanın, yerinizde hoşça oturun (iyi geçinin); dağınıklığı aranızdan kaldırın (giderin).”

Bu kelimeye sadece bu beyitte SN’de rastlanmaktadır; Tarama Sözlüğü’nde yer verilmemiştir.

taşık-: Koşup sıçramak.

Ol kimse ki başmağına yapışmaz iken ızoz

Tağlara taşığan u yabāna tozan benven (2911)

“O kimse ki ayakkabısına toz (dahi) yapışmazken dağlara kaçan ve yabana giden benim gibi.”

Tarama Sözlüğü’nde bu kelime SN’deki beyit tanık gösterilerek ve tek örnek olarak verilmiştir (TS, 2019: 3782).

Tezcan, kelimenin DS'de 1390'da tazıt- "koşmak, seğirtmek", 1391'de ise yan biçimleri olan daz- ve dazıt- "kaçmak, kaçırmak" eylemelerini bulunduğunu, DS'deki 3854'teki taz- ve tazık- eylemlerinin "hayvan başını alıp gitmek, yabancılaşmak", Türkmencede t̄azık- "ürküp kaçmak, sürüden ayrılmak" anlamalarına geldiği, aynı eylemin Kitābü'l-idrāk'te A. Caferoğlu tarafından d̄ezdi "ürküp sürüden ayrıldı" şeklinde okunduğu ve DLT ile Radloff sözlüğündeki tez- "kaçmak" fiili ile karşılaştırdığı bilgisini verdikten sonra Anadolu ağızları ve Türkmencedeki kayıtlara dayanarak Kitābü'l-idrāk'te geçen kelimeyi daz- okumak gerektiğini, ve SN'deki eylemin de tazık- "kaçmak, ayrılıp gitmek, başını alıp gitmek" şeklinde yorumlamayı önerdiğini ifade etmiştir (Tezcan, 1994: 37-38).

topalan-: Hazımsızlıktan ileri gelen mide ve karın ağrısı.

Yire düşdi vü ıorağa ağnadı

Topalan ıtutar bigi çok ağnadı (2480)

"Yere d̄üştü ve toprakta debelendi; topalan tutmuş gibi çokça inledi."

Kelimeye Tarama Sözlüğü'nde rastlanmaz; Derleme Sözlüğü'nde geçmektedir (V, 2019: 3964).

torıldayu ıorıldayu: Kızıp homurdanarak, bir şeyler mırıldanıp söylenerek.

Ayağı birağdı hem itdi eyü

Göñüldi ıorıldayu ıorıldayu (2297)

"(Elindeki) kadehi bıraktı, hem iyi yaptı; (yola doğru) yöneldi bir şeyler mırıldanıp söylenerek."

SN'de tek örnek olarak görülen bu ikileme Tarama Sözlüğü'nde yer almamıştır.

ıosna-: Somurtmak, surat asmak.

Dönüp eyle didi süheyle nakāş

Ki bu ıosnayan oldu üşte yavaş (1672)

"Nakkaş, Süheyl'e dönüp şöyle dedi ki işte bu surat asan yavaş oldu."

Bu kelimeye Tarama Sözlüğü'nde rastlanmaz; Derleme Sözlüğü'nde tomsumak şeklinde geçmektedir (V, 2019: 3959).

ıtun-: Kapanmak, tıkanmak.

Göñül ıtunicağ cānı bir gövde bil

Dil uzayıcağ başı bir güde bil (3676)

"Gönül tıkanınca canı (sadece) bir gövde bil; dil uzayınca (da) başı bir hendek (mezar gibi) bil."

Kelime Tarama Sözlüğü'nde görülmez; DLT'de "kapı, dağ geçidi vb. kapanmak (Ercilasun-Akkoyunlu, 2018: 900) anlamlarında geçer.

ıuruşmağlığ: Savaşmak.

Yüze yüz ıuruşmağlığı isterem

Nite ya bigi arđamı gösterem (2736)

"Yüz yüze savaşmayı isterim; nasıl (olur da) yay gibi arkamı gösteririm?"

Bu kelime sadece SN'deki bu beyitte tanıklanmıştır; Tarama Sözlüğü'nde görülmez.

tüzüt-: Tüttürmek, koku yaymak.

Şanasın ki müşki tüzüttdi aya

Ya ıoz sağdı 'anber kıızıl elmaya (1655)

“Sanki aya misk tüttürdü ya da kızıl elmaya anber saçtı.”

Bu kelime SN'deki bu beyitte tek örnek olarak görülür; Tarama Sözlüğü'nde görülmez. Tütüz-“yakmak, tütüsü yapmak” kelimesinin göçüşmeli (metathesis) biçimi olduğu izlenimi vermektedir.

uçarda: Kuşlar arasında.

Biğerlik semiz yunt biğden öküş

Uçarda ne kim eti yinürse kuş (2112)

“Binden fazla binmeye yarayan kısırak; kuşlar arasında (ise) ne kadar eti yenen kuş (varsa)...”

Tarama Sözlüğü'nde bu kelime SN'deki bu beyit tanık gösterilerek ve tek örnek olarak verilmiştir.

utanmaçlıq: Utanma, hicap.

Gerek çoğrusını diyesin baña

Ço gitsüm utanmaçlığı bir yaña (4264)

“Bana doğrusunu demelisin; utanmayı bir tarafa bırak gitsin.”

Bu kelime Tarama Sözlüğü'nde yer almaz; sadece SN'de bu beyitte görülür.

ürk: Kargaşalık, panik.

Yemen'de şanasın ki key ürk idi

Sin içindeki ölüler ürkdidi (5511)

“Yemen'de sanki (öylesine) çok fazla kargaşa vardı (ki) (bu yüzden) mezardaki ölüler (bile) ürktü.”

Bu kelimeye sadece SN'de bu beyitte denk gelmekteyiz; Tarama Sözlüğü'ne ise alınmamıştır.

yanıt-: Cezayı karşılamak.

Şuçunuzu ben dileyem yanıdam

Girü döndürem şahı alam gidem (2670)

“Ben, suçunuzun bağışlanmasını dileyeyim, (alacağınız) cezayı karşılayayım; şahı geri döndüreyim, alıp gideyim.”

Kelime Tarama Sözlüğü'nde SN'deki bu beyit tanık gösterilerek tek örnek olarak verilmiştir.

yatalıq: Barınak, barınılan yer.

Ol arada bir çarıcuğ var idi

Ki yatalığı eski bir dîvâr idi (4368)

“Orada, barınağı eski bir duvar olan, yaşlı bir kadın vardı.”

Bu kelimeye Tarama Sözlüğü'nde yer verilmemiştir; aynı kelime aynı anlamla Mukaddemetü'l-Edeb'de de geçer (Yüce, 2014: 205).

yuhla-: Uyuklamak.

Uyur olsa nâ-geh sayuhlar idi

Süheyl-i yemen diyü yuhlar idi (1138)

“Uyursa ansızın sayıklardı; (sonra) Süheyl diye uyuklardı.”

Bu kelimeye Tarama Sözlüğü'nde rastlanmaz; kelime Özbek Türkçesinde uhlémék, Tatar Türkçesinde yoklau, Türkmen Türkçesinde üklamak, Uygur Türkçesinde uhlimak (KTLS, 1991: 922-923) şekillerinde geçmektedir.

SONUÇ

Süheyl ü Nev-bahâr, çağında kaleme alınmış diğer eserlerden sadece dilinin çok sayıda Türkçe unsurdan oluşması, *eskicil* unsurları, deyimleri ve *eskicil* öğeleri oldukça barındırması açısından değil aynı zamanda birçok *tek örnekleri* (*hapax legomenon*) içermesiyle de ayrı bir öneme sahiptir. Bu *tek örneklerin* sınırı *Süheyl ü Nev-bahâr* ve *Eski Anadolu Türkçesi* metinleridir. Bunların sayısı yapılan tespitlere göre (*adin-*, *al-*, *alnuğ*, *arqala-*, *bayla-*, *binerlik*, *boyat-*, *bögün*, *buñalsılık*, *bükit-*, *civu*, *çayla-*, *çepellik*, *çevüklen-*, *çıldıra-*, *çögür*, *dırnağ*, *dikim*, *egren*, *dirgün*, *dögün*, *durış*, *dünlerek*, *düşiş-*, *ende* (*baş*), *eşür-*, *etlen-*, *ırğa*, *ışlan-*, *ih*, *kapkaraşu*, *kaçar*, *kaz-* / *kazılı*, *kımrat-*, *kısıl-*, *kıvanıç* ~ *kıvanuq*, *kişirek*, *koyka*, *kömürde-*, *köy*, *obar-*, *ohtsuz*, *şaçalan-*, *şadula-*, *şarprağ*, *sıvışdur-*, *soy*, *tağılmaklık*, *taşık-*, *topalan-*, *torıldayu* *torıldayu*, *tosna-*, *tun-*, *tuşmaqlık*, *tüzüt-*, *uçarda*, *utanmaklık*, *ürk*, *yanıt-*, *yatalık*, *yuhla-*) 61'dir. Bunlar genellikle *al-* "yanmak, tutuşmak", *köy* "köz, kor", ve *ürk* "panik, kargaşa" gibi kök görünümünde olanlar haricinde, genellikle türemiş kelimelerdir. Aralarında *çayla-*, *egren*, *kaçar* gibi kelimeler *Derleme Sözlüğü*'nde de geçmektedir. *Obar-*, *örüş-* gibi kelimeler DLT'de de kullanılmaktadır.

Tek kullanımlar ya da hapax legomenonlar kullanımına sadece bir defa rastlanan kelimelerdir. Bunlarla ilgili çalışmalar son derece kısıtlıdır. Ancak Türk dili üzerine yeni eserler ve sözlükler yayımlandıkça hapax olarak değerlendirilen bazı kelimelerin hapax özelliğini yitirmesi mümkündür. Bu çalışmada söz konusu eksikliğin az da olsa doldurulmasına katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Kısaltma

KTLS: Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü

KAYNAKÇA

- Clauson, S. G. (1972). *An etymological dictionary of pre-thirteenth-century Turkish*. Oxford Press
- Derleme Sözlüğü (2019). Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Dilçin, C. (2009). *Yeni Tarama Sözlüğü*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Dilçin, C. (2016). *Süheyl ü Nev-Bahâr İnceleme -Metin -Sözlük*. Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Ercialsun, A. B. ve Akkoyunlu, Z. (2018). *Dîvânu Lugâti't-Türk*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Karagöz, İ. (2011). *Kutadgu Bilig'in Söz Varlığındaki (Bazı) Hapax Legomenon (Tek Kullanımlık)lar*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü I-II (1991). Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Okta, G. (2020). Çağdaş Türkiye Türkçesinde Tek Sözcükte Görülen (Hapax Legomenon) Yapım Ekleri. *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*, 17(4), s. 540-553.
- Paçacıoğlu, B. (2016). *VIII.-XVI. Yüzyıllar Arasında Türkçenin Sözcük Dağarcığı*. Kesit Yayınları.
- Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü (2019). Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Taş, İ. (2009). *Süheyl ü Nev-bahâr'da Eskicil Öğeler*, Palet Yayınları.
- Tezcan, S. (1994). *Süheyl ü Nev-bahâr Üzerine Notlar*. Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi.
- Yıldız, H. (2011). Yakutçayla Tanıklanabilen Hapax Legomenon'lar. *International Journal of Central Asian Studies*, 15, s. 20-42.
- Yıldız, H. (2014). Yakutçada Tanıklanabilen Hapax Legomenon'lar-II: Ünsüzle Başlayan Hapaxların Durumu. *Siberian Studies (Sad)*, 2(5), s. 36-53.

Yüce, N. (201). *Mukaddemetü'l-Edeb H̱vârizm Türkçesi İle Tercümeli Şuster Nüşası*. Türk Dil Kurumu Yayınları.